

Sosiaalihuoltolaki (HE 180/2026 vp) ja lastensuojelulaki (HE 182/2026 vp)

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Kuuleminen 18.11.2026

Kristiina Ruuskanen, erityisasiantuntija

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia

Lastensuojelun suojaa ei saa purkaa

- Noin **5 300 lasta siirretään lastensuojelun avohuollosta sosiaalihuoltolain piiriin**.
- Lausuntokierroksella esitetty **47 asiakkaan enimmäismitoitus poistettiin** lopullisesta esityksestä.
- Lapset vastaanottavassa sosiaalihuollossa ei ole riittävän vahvat palvelut eikä riittävästi ammattilaisia vastaamaan heidän tarpeisiinsa.
- **Talentian esittämä muutos:** Ei nosteta lastensuojelun kynnystä. Jos nostetaan, lapsille on turvattava riittävä asiakasmitoitus ja sosiaalityöntekijän omatyöntekijyys sosiaalihuollossa.

Seurauksena kolmen kerroksen lapsia

Sosiaalihuoltolain lapsiperhepalveluissa yhteensä **noin 150 000 lasta** eli **15 %** kaikista Suomen lapsista. Perheiden aikuiset mukaan lukien **noin 230 000 henkilöä.** Lastensuojelussa noin **41 000 lasta**. (THL)

	Asiakkuus ja tuki	**Työntekijä**	**Asiakas-mitoitus**	**Asiakas-suunnitelma**
1. Vakava vaarantuminen LS	Lastensuojelun avo- tai sijaishuollon asiakkuus. Lastensuojelun ja sosiaalihuollon tukimuodot	Oikeus sosiaalityöntekijään	**30 lasta / sosiaalityöntekijä**	Asiakassuunnitelma ja tarkistus vähintään kerran vuodessa
2. Erityisen tuen tarpeessa SHL **ent. lastensuojelun ”vaarantuminen”**	Sosiaalihuoltolain sosiaalityö, sosiaaliohjaus ja ehkä mahdolliset muut tukimuodot, mitkä?	Oikeus sosiaalityöntekijään tai omatyöntekijän kanssa asiakastyötä tekevään sosiaalityöntekijään	**Ei asiakasmitoitusta**	Asiakassuunnitelma ja tarkistus vähintään kerran vuodessa
3. Tuen tarpeessa SHL	Sosiaalihuoltolain sosiaalityö, sosiaaliohjaus ja ehkä mahdolliset muut tukimuodot, mitkä?	Omatyöntekijä arvion mukaan (sosiaalihuollon ammattihenkilö), kenen arvion?	**Ei asiakasmitoitusta**	Asiakassuunnitelma arvion mukaan, kenen arvion?

Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen edellytykset

- Esitys painottaa sosiaalityötä ja sosiaaliohjausta ensisijaisina tukimuotoina.
- Samalla henkilöstön ja lakisääteisten palvelujen arvioidaan vähenevän.
- Riski on, että asiakkaan apu viivästyy, joka on vastoin esitysten tavoitetta.
- Talentia pyytää valiokuntaa arvioimaan muutosten kokonaisvaikutuksen henkilöstövähennyksineen ja käytettävissä olevista tukimuodoista jatkossa.
- Vaikuttava sosiaalihuollon työ tarvitsee aikaa ja jatkuvuutta.

Omatyöntekijä pääsäännöksi

- Kun terveydenhuollossa ollaan vahvistamassa omatyöntekijyyttä, millä perusteilla sosiaalihuollossa heikennetään omatyöntekijä-toimintamallia?
- Omatyöntekijän nimeämisen tulee säilyä pääsääntönä.
- Asiakastietolain 38 § edellyttää tietoa vastaavasta työntekijästä.
- Esitys jättää työntekijöiden tehtävät ja vastuut epäselviksi.
- Omatyöntekijän nimeämistä koskevan ratkaisuvallan ja kirjaamisen on oltava selviä.

Kirjaaminen, oikeusturva ja virkavastuu

- Säästöjen saavuttamiseksi arvioitava **väheneekö kirjaamiseen liittyvä työ aidosti vai muuttuuko vain kirjaamisen rakenne.**
- Asiakkaan tulee saada hakemastaan palvelusta perusteltu ja muutoksenhakukelpoinen päätös.
- Asiakaskertomusmerkintä ei korvaa hallintopäätöstä.
- Väljempi sääntely voi lisätä kirjaamistarvetta työntekijän oikeusturvan vuoksi.
- Valiokunnan tärkeää täsmentää ratkaisujen tekijät, dokumentointi ja virkavastuu.

Talentian esitykset valiokunnalle

- Sosiaalihuoltoon erityistä tukea tarvitseville lapsille lakisääteinen enimmäismitoitus: 47 lasta / sosiaalityöntekijä on välttämätön.
- Erityisen tuen tarpeen raja laissa täsmälliseksi suhteessa ei-erityisen tuen tarpeessa olevaan asiakkaaseen. Oikeusturvakeinot näkemyseroissa kuntoon.
- Arvio sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen edellytyksistä: muutosten yhteisvaikutukset ja henkilöstövähennystavoitteet. Annetaanko meidän onnistua?
- Omatyöntekijän nimeämistä koskevan esityksen ja asiakastietolain 38 §:n ristiriita ratkaistava.
- Arvio siitä, lisääkö väljempi sääntely kirjaamistarvetta työntekijän oikeusturvan varmistamiseksi.
- Sosiaalityöntekijän erityisen vastuun syntymisen, sisällön ja suhteen omatyöntekijän tehtäviin, täsmentäminen.
- Asiakkaan oikeuksiinsa pääsyä koskevien ratkaisujen tekemistä koskeva sääntely täsmälliseksi suhteessa virkavastuuseen.

Kiitos

Kristiina Ruuskanen, erityisasiantuntija
kristiina.ruuskanen@talentia.fi, p. +358 43 201 3444